

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 408/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Romanom Balcom, Mickiewiczova 2, Bratislava, proti postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave vo veci zničenia údajov o telekomunikačnej prevádzke zistených a oznámených na základe príkazu Okresného súdu Bratislava III č. k. Ntt/25/2017 z 31. marca 2017 v trestnom konaní vedenom pod ČVS:ORP-1199/NMV-B3-2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 ods. 1, 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) spočívajúcim v nezničení údajov o telekomunikačnej prevádzke zistených a oznámených na základe príkazu Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. Ntt/25/2017 z 31. marca 2017 v trestnom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať krajskej prokuratúre zničenie všetkých údajov, záznamov a iných dokumentov získaných na základe uvedeného príkazu okresného súdu nad rámec obdobia, v ktorom malo dochádzať k jej protiprávnemu konaniu. Žiada priznať jej finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením ČVS: ORP-1199/NMV-B3-2016 bolo 18. augusta 2016 začaté trestné stíhanie vo veci pre prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a) a c) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Okresný súd Bratislava I vydal 30. októbra 2016 pod č. k. 2Ntt/199/2016 podľa § 116 ods. 2 Trestného poriadku príkaz na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke za obdobie od 18. decembra 2015 až do dňa vybavenia žiadosti.

3. Uznesením ČVS: ORP-1199/NMV-B3-2016 zo 7. februára 2017 bolo sťažovateľke vznesené obvinenie z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360 a ods. 1 písm. a) a c) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Mala sa ho dopustiť tým, že v období od 9. januára 2016 do 29. januára 2017 poškodenému na jeho mobilné číslo, ktoré jej poskytol na účel plnenia úloh v rámci svojej služobnej činnosti príslušníka Policajného zboru, zaslala prostredníctvom mobilného telefónu a aplikácie Viber najmenej 278 sms a mms správ rôzneho charakteru, ktoré boli prevažne urážlivé, hanlivé s rôznym obsahom, kde sa vyhrážala zverejnením nepravdivých údajov o jeho osobe, ale aj ublížením na zdraví a inou ujmom jemu a jemu blízkej osobe a dlhodobo ho kontaktovala proti jeho vôli.

4. Po vznesení obvinenia okresný súd na návrh prokurátora vydal 31. marca 2017 príkaz č. k. Ntt/25/2017 na zaistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke týkajúcej sa užívateľskej stanice sťažovateľky za obdobie od 4. novembra 2016 až do vybavenia žiadosti.

5. Dozorový prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III uznesením zo 14. januára 2020 trestné stíhanie sťažovateľky zastavil, a to podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, keďže sťažovateľka v čase spáchania skutku kladeného jej za vinu trpela duševnou poruchou, a to bludovou poruchou, čo je závažná psychotická porucha majúca trvalý charakter. Sťažovateľka v dôsledku znalecky ustálenej a diagnostikovanej duševnej poruchy nemohla rozpoznať nebezpečnosť a protiprávnosť svojho konania, ako i nemohla svoje konanie ovládať, pričom nie je zároveň schopnou chápať zmysel predmetného trestného konania vedeného voči jej osobe.

6. V sťažnosti podanej proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania sťažovateľka poukázala na viaceré procesné pochybenia, ku ktorým malo dôjsť v priebehu trestného konania a ktoré mali spočívať v tom, že v uznesení o začatí trestného stíhania bolo uvedené jej meno, nebolo rozhodnuté o jej viacerých podaniach, jej obhajcovi neboli doručované viaceré písomnosti (malo ísť o desať písomností, ktoré bližšie nekonkretizovala), pri záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu jej nebol predložený kompletný spis. Namietala tiež zákonnosť dôkazov, ktoré mali preukazovať, že spáchala skutok, za ktorý bola trestne stíhaná, poukazujúc pri tom na teóriu plodov z otráveného stromu a zákonnosť znaleckého posudku znalkyne z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie, ktorá sa mala vyjadrovať k právnym otázkam.

7. Krajská prokurátorka uznesením z 10. marca 2020 sťažnosť sťažovateľky zamietla, konštatujúc zákonnosť napadnutého uznesenia.

8. Sťažovateľka 1. apríla 2020 navrhla podľa § 362f ods. 2 Trestného poriadku Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) preskúmanie zákonnosti oboch v jej veci vydaných príkazov na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke. Najvyšší súd jej upovedomením z 25. júna 2020 oznámil neaplikovateľnosť ňou navrhovaného postupu, pretože k zničeniu údajov získaných na základe príkazov nedošlo vzhľadom na to, že boli vyhodnotené ako dôležité pre zastavené trestné konanie. Nebola teda naplnená hypotéza § 116 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého ak údajom získaným postupom podľa odsekov 1 a 2 neboli zistené skutočnosti významné pre trestné konanie, orgán, ktorého rozhodnutím sa vec právoplatne skončila, údaj bezodkladne zničí.

9. Sťažovateľka 5. mája 2020 navrhla podľa § 363 Trestného poriadku generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) prieskum a zrušenie uznesení o zastavení trestného stíhania. Generálny prokurátor upovedomil 24. augusta 2020 sťažovateľku, že nevyhovel jej návrhu, keď konštatoval zákonnosť namietaných uznesení.

10. Sťažovateľka sa 24. augusta 2020 obrátila na krajskú prokuratúru so žiadosťou o zničenie oznámených údajov o telekomunikačnej prevádzke. Prokurátorka krajskej prokuratúry jej listom z 3. septembra 2020 oznámila, že neboli zistené zákonné podmienky na zničenie údajov podľa § 116 ods. 3 Trestného poriadku.

III.

Argumentácia sťažovateľky

11. Zásah do svojich označených práv sťažovateľka vidí v tom, že po skončení trestného stíhania voči jej osobe neboli zničené údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke získané na základe príkazu z 31. marca 2017.

12. Sťažovateľka tvrdí, že operátor na základe príkazu okresného súdu sprístupnil údaje o telekomunikačnej prevádzke za obdobie od 7. novembra 2016 do 9. mája 2017, hoci v skutkovej vete vzneseného obvinenia sa časové obdobie, v ktorom sa mala dopúšťať protiprávneho konania, končí 29. januára 2017. Údaje od 30. januára 2017 do 9. mája 2017 tak v trestnom konaní voči osobe sťažovateľky neboli použité. Nebol tak dôvod, aby údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke získané v rámci trestného konania voči sťažovateľke na základe príkazu z 31. marca 2017, ktoré navyše ani v konaní neboli použité a orgány činné v trestnom konaní ich nebrali do úvahy, boli ďalej uchovávané vzhľadom na § 116 ods. 3 Trestného poriadku.

13. Sťažovateľka tiež kritizuje náležitosti príkazu z 31. marca 2017, keď dôvodí, že tento obsahuje len nečitateľný podpis, navyše nepatriaci sudkyňi [REDAKOVANÉ], ktorá je uvedená počítačovým písmom pod vydaným príkazom, a nepatrí ani [REDAKOVANÉ], ktorý ju podľa vtedy platného rozvrhu práce zastupoval. Vo vyšetrovacom spise chýba návrh prokurátora na vydanie príkazu. Uvedené nedostatky spôsobujú nezákonnosť príkazu, keďže sťažovateľka ako subjekt trestného konania s ním nebola oboznámená a tak sú nezákonné a v trestnom konaní nepoužiteľné aj údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, ktoré na základe príkazu poskytol operátor. Preto mali byť údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke po právoplatnom skončení trestného stíhania zničené.

14. Na podklade rozsiahlej rekapitulácie judikatórnych záverov Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcich sa legality, legitimacy a proporcionality zásahov štátu do práva na súkromie sťažovateľka dôvodí, že získanie a ďalšie uchovávanie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke na základe okresným súdom vydaného príkazu, ktoré neboli v trestnom konaní použité, predstavuje nelegálny zásah do jej práva na súkromie. Vzhľadom na absenciu náležitého odôvodnenia vydania príkazu aj na obdobie od 30. januára 2017 do 9. mája 2017 a pochybnosti o tom, či príkaz vôbec vydal zákonný sudca, je získanie údajov nelegitímne a nemožno vierohodným spôsobom preukázať ani proporcionality zásahu a nie je možné ju zodpovedne posúdiť. Podľa názoru sťažovateľky tak jednoznačne došlo k neoprávnenému zhromažďovaniu údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, ktoré sa týkajú jej súkromia.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Účelom predbežného prerokovania je predovšetkým posúdenie splnenia procesných podmienok nevyhnutných pre meritórne rozhodnutie o ústavnej sťažnosti, ako aj eliminácia zjavne neopodstatnených ústavných sťažností z ďalšieho procesného postupu ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

16. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky neušlo pozornosti ústavného súdu, že sa naň sťažovateľka už obrátila skoršou ústavnou sťažnosťou (doručená 21. augusta 2020), v ktorej však ako zásah do jej práv označila upovedomenie najvyššieho súdu z 25. mája 2020 v spojení s príkazmi Okresného súdu Bratislava I z 30. októbra 2016 a okresného súdu z 31. marca 2017. Dôvody skoršej ústavnej sťažnosti boli identické s dôvodmi formulovanými v tu predbežne prerokovanej ústavnej sťažnosti (pochybenia v obsadení súdu pri vydávaní príkazov, chýbajúci návrh prokurátora na vydanie príkazu, nedostatočné vymedzenie časového obdobia, za ktoré sa záznamy požadovali, oproti časovému vymedzeniu skutku policajtom v uznesení o začatí trestnom stíhaní vo veci aj v uznesení o vznesení obvinenia). Skoršiu ústavnú sťažnosť ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 511/2021-20 z 12. októbra 2021 odmietol v časti namietajúcej príkazy okresných súdov z dôvodu oneskorenosti a v časti namietajúcej upovedomenie najvyššieho súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

17. Pre aktuálne predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky je využiteľný právny názor IV. senátu ústavného súdu odôvodňujúci zjavnú neopodstatnenosť skoršej ústavnej sťažnosti v časti namietajúcej upovedomenie najvyššieho súdu, ktorým tento sťažovateľke oznámil, že k prieskumu príkazov podľa § 362f ods. 2 Trestného poriadku nepristúpi, keďže údajmi získanými z telekomunikačnej prevádzky boli zistené skutočnosti významné pre trestné konanie. Využiteľnosť právnych názorov IV. senátu ústavného súdu je daná tým, že sťažovateľka ústavne relevantnú vadnosť postupu krajskej prokuratúry, spočívajúceho v nezničení zistených údajov, odvodzuje z rovnakých nedostatkov, aké predniesla v skoršej ústavnej sťažnosti voči upovedomeniu najvyššieho súdu. Senát ústavného súdu formálne nie je pri prerokovaní neskoršieho podania v obdobnej veci viazaný právnym názorom vysloveným iným senátom v skoršej veci, pokiaľ ale senát nedospeje pri rozhodovaní o neskoršej ústavnej sťažnosti k právnemu názoru opačnému, nič mu nebráni využiť pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia iným senátom skôr vyslovený právny názor.

18. Sťažovateľke sú právne závery vo veci sp. zn. IV. ÚS 511/2021 známe, preto III. senát ústavného súdu len stručne odkáže na ich podstatné časti.

19. V uznesení č. k. IV. ÚS 511/2021-20 z 12. októbra 2021 ústavný súd v bode 23 konštatoval, že najvyšší súd „ústavne konformným výkladom § 116 ods. 3 a 4 Trestného poriadku dospel k záveru, že záznamy o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, na ktorých podklade policajt tiež postupoval proti sťažovateľke postupom podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, neboli zničené a že trestné stíhanie bolo proti nej vedené opodstatnene, resp. boli ním zistené údaje významné pre trestné konanie“. Ústavnú udržateľnosť záveru o nesplnení zákonnej podmienky plynúcej z § 116 ods. 3 Trestného poriadku IV. senát ústavného súdu zdôvodnil podrobnou analýzou vzťahu nálezu ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 10/2014 a súvisiacej novely Trestného poriadku vykonanej zákonom č. 397/2015 Z. z., ktorým sa na účely Trestného zákona ustanovuje zoznam látok s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Nadväzne poukázal na zastavenie trestného stíhania voči sťažovateľke pre jej nepričetnosť, pričom, nebyť tejto osobitnej okolnosti, zistené údaje (o ktorých zničenie sťažovateľka aktuálne prerokúvanou ústavnou sťažnosťou usiluje) by „boli v konaní použité na rozhodovanie o vine a v tomto kontexte boli (sprostredkovane) použité aj na rozhodnutie o zastavení trestného stíhania z prokuratúrou (podľa upovedomenia najvyššieho súdu) prezentovaného dôvodu, a to, či neprichádzalo do úvahy zastavenie trestného stíhania z dôvodu priaznivejšieho pre sťažovateľku, teda (ústavný súd dodáva) zo skutkových a z právnych dôvodov nespáchania skutku, jeho nespáchania ako trestného činu alebo jeho nespáchania sťažovateľkou (oproti zastaveniu trestného stíhania z dôvodu psychickej nespôsobilosti sťažovateľky na deliktuálnu zodpovednosť)“. IV senát ústavného súdu potom konštatoval, že záver najvyššieho súdu považuje „za ústavne konformný, vychádzajúci priamo zo znenia zákonnej úpravy“. Napokon upresnil, že „dotknutá úprava (§ 362f Trestného poriadku, pozn.) teda vo svojej podstate neslúži k ochrane práv obvineného z trestného činu, ale, naopak, osoby, ktorá v konečnom dôsledku obvinená nebola“.

20. III. senát ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní aktuálnej ústavnej sťažnosti nedospel k opačnému právnomu názoru v porovnaní so skorším názorom IV. senátu ústavného súdu. Preto na jeho dôvody v plnom rozsahu odkazuje a pridŕža sa ich. Vo výsledku tento postoj III. senátu ústavného súdu znamená nutnosť vyhodnotiť námietky ústavnej sťažnosti sťažovateľky ako nedôvodné. Povinnosť krajskej prokuratúry zničiť údaje získané na základe príkazu z 31. marca 2017 by sa totiž mohla aktivovať len v prípade, ak by nimi neboli zistené skutočnosti významné pre trestné konanie. Keďže táto podmienka splnená nebola a nie je (ako to vyplýva aj zo záverov vo veci IV. ÚS 511/2021), možno už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti vylúčiť eventualitu vyhovujúceho výroku o nej. Nečinnosť krajskej prokuratúry v otázke zničenia získaných údajov nie je v rozpore so zákonom, a preto v medziach dôvodov ústavnej sťažnosti, ktorými je ústavný súd podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, ústavne obstojí.

21. Hoci dôvody oboch ústavných sťažností sťažovateľky sú vo svojej podstate identické, ich rozsah, ktorý je okrem iného daný aj zásahom atakujúcim základné práva a slobody, je rozdielny. Preto neprichádzalo do úvahy odmietnutie aktuálne prerokovanej ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti pre prekážku *rei iudicatae* podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení

s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, ale odmietnuť ju bolo potrebné ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo význam rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky prednesených v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2022

Peter Straka
predseda senátu